

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 10.5.2005
KOM(2005) 184 lõplik

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

Haagi programm: Viie järgneva aasta kümme prioriteeti

Euroopa vabaduse, turvalisuse ja õiguse uuenemispartnerlus

SISUKORD

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE Haagi programm: Viie järgneva aasta kümme prioriteeti Euroopa vabaduse, turvalisuse ja õiguse uuenemispartnerlus.....	1
1. Sissejuhatus	3
2. Haagi programmi tegevuskava: poliitiliste prioriteetide teostamine ja nende elluviimise jälgimine	3
2.1. Haagi programmi poliitiline mandaat	3
2.2. Haagi programm ja põhiseadus	5
2.3. Viie järgneva aasta kümme prioriteeti: Euroopa uuenemispartnerlus	5
2.4. Elluviimine, hindamine ja paindlikkus	11
3. Konkreetsete meetmete kindlaksmääramine	12
LISA HAAGI PROGRAMM: VIIIE JÄRGNEVA AASTA KÜMMET PRIORITEETI. MEETMETE LOETELU JA NENDE ELLUVIIMISE AJAKAVA.....	13

1. SISSEJUHATUS

4.–5. novembril 2004 toimunud Euroopa Ülemkogu kiitis heaks **mitmeaastase Haagi programmi**, mille eesmärk on tugevdada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala.

Haagi programm on 15.–16. oktoobril 1999 toimunud Euroopa Ülemkogul heaks kiidetud **Tampere programmi** järeltulija. Tampere programm oli esimene mitmeaastane programm, millega määrati kindlaks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala prioriteedid. Komisjon hindas möödunud viie aasta jooksul saavutatud tulemusi 2. juuni 2004 teatises.¹

Haagi programm tähistab ühe tsükli lõppu ja teise algust. Seepärast pole üllatav, et teine mitmeaastane programm rajaneb möödunud viie aasta positiivsel kogemusel. Haagi programmi elluviimiseks kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni üles esitama nõukogule tegevuskava, milles programmi eesmärgid ja prioriteedid oleksid esitatud konkreetsete meetmetena ja millele oleks lisatud meetmete vastuvõtmise ja elluviimise ajakava.

Tegevuskaval on seepärast kaks osa. Esimeses osas (2. peatükk) antakse ülevaade valdkonna probleemidest ning programmi tähtsaimatest tahkudest. Programmi tegevussuundade seast on esitatud ka **kümme konkreetset prioriteeti**, millele komisjoni arvates tuleb eelkõige suunata jõupingutused järgneva viie aasta jooksul. Teise osa (3. peatükk) moodustab lisa, milles on loetletud järgneva viie aasta konkreetset meetmeid ja toimingud. See loetelu on üles ehitatud vastavalt Haagi programmile.

Samuti tuleb märkida, et tegevuskava lugedes tuleb silmas pidada ka teisi plaani- ja strateegiadokumente, mis käsitlevad vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala poliitika üksikküsimusi. Komisjoni ülesanne on tagada nende üldine üksteisele vastavus. Mõned neist dokumentidest on komisjon esitanud alles hiljuti või esitab need lähiajal (Euroopa uimastivastase võitluse strateegia aastateks 2005–2012 valmimise järel esitatud ELi uimastivastase võitluse tegevuskava 14. veebruarist 2005,² teatis kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise väljavaadete ning vastastikuse usalduse kohta ning teatis „Organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegilise kontseptsiooni väljatöötamine“).

Haagi programmis tehakse ettepanek koostada 1. novembriks 2006 tegevuskava vahekokkuvõte. Selleks esitab komisjon aegsasti programmi arenguaruande, vajaduse korral koos programmis paranduste tegemise ettepanekutega.

2. HAAGI PROGRAMMI TEGEVUSKAVA: POLIITILISTE PRIORITEETIDE TEOSTAMINE JA NENDE ELLUVIIMISE JÄLGIMINE

2.1. Haagi programmi poliitiline mandaat

Haagi programmiga, millel on tähtis koht Euroopa Liidu tegevuskavas, rõhutatakse uuesti vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tähtsust liidu jaoks - mitte üksnes põhjusel, et nimetatud ala kuulub liidu põhieesmärkide hulka, vaid eriti seepärast, et see puudutab kodanike põhilisi huve.

¹ „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala: hinnang Tampere programmile ja tulevikusuundumised“ - KOM(2004), 2.6.2004.

² KOM(2005) 45, 5.2.2003.

Programmis on esitatud järgmise viie aasta tegevuse **raamistik ja peaesmärgid**. Kodanike ootustele vastavalt käsitletakse programmis vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kõiki tahke. Programmis pööratakse tähelepanu nii **üldeesmärkidele** (põhiõigused, elluviimine ja hindamine) kui ka **üksikeesmärkidele**, mille puhul keskendutakse 1) vabaduse,³ 2) turvalisuse ja 3) õigluse tugevdamisele ning 4) välissuhetele. Euroopa Ülemkogu poolt 2004. aasta detsembris heaks kiidetud uimastivastase võitluse strateegia aastateks 2005–2013 on Haagi programmi koostisosa.

Programmis on esitatud üleskutse koostöös komisjoni ning ülemkogu peasekretäri/kõrge esindajaga töötada välja liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala **välise mõõtmise** strateegia. Strateegia peab kajastama liidu erisuhteid kolmandate riikide ja piirkondadega ning keskenduma nendega julgeoleku- ja siseküsimustes (JSK) tehtava koostöö vajadustele. Esimese sammuna esitab komisjon teatise tegevuskava täiendava strateegia väljatöötamise kohta.

Euroopa Ülemkogu „märgis, et arvesse tuleb võtta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala mitmeaastase tegevuskava **rahanduslikke tagajärgi**“. On selge, et piisavad rahalised vahendid on üks poliitiliste eesmärkide saavutamise olulistest eeltingimustest. Komisjon esitas 6. aprillil 2005 järgmised raamprogrammid: 1) Solidaarsus ja rändevõogude juhtimine, 2) Turvalisus ja vabaduste kaitsmine ning 3) Põhiõigused ja õigus.⁴ Need kolm ettepanekut on täielikus kooskõlas Haagi programmi strateegiliste prioriteetidega.

Haagi programmi koostamisel on arvesse võetud komisjoni 2. juuni 2004. aasta hinnang Tampere programmile⁵ ja Euroopa Parlamendi 14. oktoobri 2004. aasta soovitusi,⁶ eriti seoses EÜ asutamislepingu artiklis 251 toodud menetluse (kaasotsustamismenetlus) sisseviimisega EÜ asutamislepingu IV jaotises toodud valdkondadesse. Euroopa Ülemkogu antud poliitilise impulsi tulemusel võttis nõukogu 22. detsembril 2004 vastu otsuse, mille kohaselt **kaasotsustamismenetlust ja kvalifitseeritud häälteenamusega** hääletamist rakendatakse alates 1. jaanuarist 2005 kõikide IV jaotise meetmete, välja arvatud seaduslik sisseanne, suhtes.⁷ See on Haagi programmi esimene kordaminek. Lisaks sellele, et Euroopa Parlamendi tähtsuse kasv suurendab demokraatlikku õiguspärasust, suureneb hääletamisel ühehäälsuse nõude kaotamise tõttu tõenäoliselt ka tehtava töö tulemuslikkus.

Kuid ülemkogu 22. detsembri 2004. aasta otsuses ei leidu asutamislepingu artiklis 67 ette nähtud sätet Euroopa Kohtu volituste kohandamise kohta. Komisjon on endiselt arvamusel, et valdkonnas, mis nii tugevalt puudutab isikute õigusi, on juurdepääs Euroopa Kohtule väga tähtis. Pidades silmas asjade kiire menetlemise vajadust, tuleb eelotsuse saamiseks parandada Euroopa Kohtule juurdepääsu vastavalt Haagi programmis viidatud põhiseaduse artikli III-369 neljandale lõigule.

³ Tuleb märkida, et vabaduse mõiste käib ühtviisi tegevuskava kõikide osade kohta. Kuid käesolevas dokumendis on „vabadust“ kasutatud Haagi programmi eritähenduses.

⁴ KOM(2005) 122, 123 ja 124, 6.4.2005.

⁵ „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala: hinnang Tampere programmile ja tulevikusuundumised“ - KOM(2004), 2.6.2004.

⁶ P6_TA(2004)0022, 14. oktoober 2004, „Euroopa Parlamendi soovitus nõukogule ja Euroopa Ülemkogule vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tulevikust ning selle õiguspärasuse ja tulemuslikkuse suurendamiseks vajalikest meetmetest.“

⁷ Nõukogu otsus 2004/927/EÜ, 22. detsember 2004, mis näeb ette Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 251 osutatud menetluse kohaldamist kõnealuse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotisega hõlmatud teatud valdkondade suhtes (ELT L 396, 31.12.2004, lk 45).

2.2. Haagi programm ja põhiseadus

Haagi programm kajastab põhiseaduse eesmärke. Põhiseadus peaks jõustuma 1. novembril 2006 pärast riikide ratifitseerimismenetluse läbimist. Jõustumine toob kaasa olulisi muudatusi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala reguleerivates sätetes ning põhiõiguste harta lõimimise põhiseadusesse. Põhiseadusest tulenevaid uuendusi ei saa rakendada enne ratifitseerimisperioodi lõppu. Kuid komisjon on järjekindlalt teinud **eeltööd** selleks, et hakata uusi meetmeid rakendama kohe pärast põhiseaduse jõustumist.

2.3. Viie järgneva aasta kümme prioriteeti: Euroopa uuenemispartnerlus

Haagi programmi elluviimise tegevuskava väljatöötamisega on komisjon esitanud programmis nõutud toimingute loetelu. Haagi programmi kõrged eesmärgid tuleb saavutada ülemkogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühise tööga tugeva ja tulemusliku partnerluse raames.

Euroopa Ülemkogu poolt Haagis kokku lepitud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tugevdamise strateegiliste eesmärkide hulgast, mis on konkreetsete meetmetena väljendatud 3. peatükis (vt lisa) samas järjekorras kui Haagi programmis, on komisjon seadnud **kümme prioriteeti**, millele tema arvates tuleb keskenduda ühised jõupingutused viie järgneva aasta jooksul. Need prioriteetid on võrdselt tähtsad ja hõlmavad kõiki Haagi programmi eesmärke. Prioriteetide seadmisega välditakse tegevuse lahknemist ja tagatakse programmi eesmärkide täitmine. Komisjoni arvates tuleb ka kindlaks teha iga Euroopa tasandil vabadusel, turvalisuse ja õigusel rajaneva ala suhtes tehtava seadusandliku ja mitteseadusandliku algatuse lisaväärtus subsidiaarsuse põhimõtte täieliku rakendamise ja paremate õigusliku reguleerimise mehhanismide kasutamise ning peamiste ettepanekute mõju hindamise kaudu.

2005.–2009. aasta strateegilistes eesmärkides⁸ mainitakse sõnaselgelt, et tuleb arendada partnerlust vabadusel, turvalisusel ja õiglusel tuginevat ala tugevdamiseks. Komisjoni a) vabaduse, b) turvalisuse ning c) õiguse tugevdamise eesmärkide kümme prioriteeti on lühidalt järgmised:

(1) Põhiõigused ja kodakondsus: igakülgse poliitika väljatöötamine

Tagada kõikide inimeste põhiõiguste jälgimise ja nende austamise edendamise ning kodakondsuse tugevdamise poliitika täielik väljatöötamine.

(2) Võitlus terrorismi vastu: töö ülemaailmse reageerimisvalmiduse nimel

Keskenduda vältimise, valmisoleku ja reageerimise eri tahkudele selleks, et tugevdada ning vajaduse korral vastastikku täiendada liikmesriikide valmisolekut terrorismivastaseks võitluseks valdkondades nagu värbamine, rahastamine, riskianalüüs, elutähtsa infrastruktuuri kaitse ja tagajärgede likvideerimine.

(3) Ühine varupaigaala: tulemusliku ja ühtlustatud, liidu väärtustele ja humanitaartraditsioonidele vastava menetlemise korra kehtestamine

Ühise varupaigaala rajamiseks tehtavas töös arvestada humanitaartraditsioone ja austada liidu

⁸ “2005.-2009. aasta strateegilised eesmärgid, Euroopa 2010: Euroopa uuenemispartnerlus” - KOM(2005) 12, 26.1.2005.

rahvusvahelisi kohustusi ning pidada silmas ühtlustatud menetluse korra tulemuslikkust.

(4) *Rände haldamine: tasakaalustatud lähenemisviisi sõnastamine*

Määrata kindlaks tasakaalustatud lähenemisviis rände haldamisele, töötada välja ühine sisserändepoliitika, milles käsitletakse seaduslikku rännet liidu tasandil, ning samaaegselt tugevdada võitlust ebaseadusliku rände ja inimeste, eriti naiste ja laste üle piiri toimetamise ja nendega kauplemisega.

(5) *Integratsioon: rände soodsa mõju suurendamine ühiskonnale ja majandusele*

Töötada välja tugimeetmed liikmesriikide abistamiseks ning teha paremat lõimimispoliitikat selleks, et suurendada rände soodsat mõju ühiskonnale ja majandusele ning vältida sisserändajate sattumist isolatsiooni ja nende sotsiaalset tõrjutust. See aitab kaasa liidu põhiväärtustele rajanevale religioonide- ja kultuuridevahelisele mõistmisele ja dialoogile.

(6) *Sisepiirid, välispiirid ja viisad: välispiiride integreeritud haldamise väljaarendamine turvalisema liidu nimel*

Süvendada välispiiride integreeritud haldamist ja ühtset viisapoliitikat ning tagada isikute vaba liikumine (inimestevahelise suhtlemise lihtsustamine).

(7) *Eraelu kaitse ning teabe jagamine: õige tasakaalu leidmine*

Leida inimeste eraelu ja turvalisuse ning õiguskaitse- ja kohtuasutuste vahel teabe jagamise õige tasakaal, toetada ja edendada asjaosaliste konstruktiivset mõttevahetust tasakaalustatud lahenduste leidmiseks, täielikult austada põhiõigusi eraelu ja isikuandmete kaitsele ning teabe kättesaadavuse põhimõtet vastavalt Haagi programmile.

(8) *Organiseeritud kuritegevus: strateegilise kontseptsiooni väljatöötamine*

Töötada välja ning rakendada ELi tasandil organiseeritud kuritegevusega võitlemise strateegiline kontseptsioon. Selleks kasutada täielikult ära Europoli ja Eurojusti võimalused ning arendada neid edasi.

(9) *Õigusemõistmine tsiviil- ja kriminaalasjades: Euroopa õigusala toimimise tagamine kõikide suhtes.*

Euroopa õigusala tagamine õigusemõistmisele tegeliku juurdepääsu ning kohtuotsuste täitmise kaudu. Õigusakte ühtlustatakse reeglitega, millega tagatakse isikute õiguste süvakaitse, pidades silmas vastastikust usaldust ja otsuste vastastikuse tunnustamise vajadust, mis on kohutasutuste koostöö nurgakivi. Parandada ELi lepingumateriaalõigust.

(10) *Vabadus, turvalisus ja õigus: ühisvastutus ja solidaarsus*

Anda tegelik tähendus liikmesriikide ühisvastutuse ja solidaarsuse mõistetele ja eraldada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala eesmärkide saavutamiseks piisavad rahalised vahendid.

(1) Põhiõigused ja kodakondsus: igakülgse poliitika väljatöötamine

Põhiõigused kuuluvad liidu tuumikväärtuste hulka. Tuleb tagada kõikide inimeste põhiõiguste jälgimise ja nende austamise edendamise ning kodakondsuse tugevdamise poliitika täielik väljatöötamine.

Inimene on asetatud Euroopa projekti keskmesse põhiõiguste harta lõimimisega põhiseadusesse ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga ühinemise sätestamisega.

On tähtis, et otsustajad saaksid täpseid ja usaldusväärseid andmeid põhiõiguste austamise kohta liidus. Euroopa rassismi ja ksenofoobia järelevalvekeskuse väljakujundamine **põhiõiguste agentuuriks** on samuti tähtis põhiõiguste edendamise ja kaitsmise element.

Nende õiguste puhul pöörab komisjon erilist tähelepanu laste kui elanikest kõige haavatavamate õiguste kaitsele. Põhiseaduses on liidu eesmärkide seas sõnaselgelt sätestatud „lapse õiguste edendamine ja kaitse“.

Sellele lisaks teeb komisjon koostöös liikmesriikidega jõupingutusi võitluseks naiste vastu suunatud vägivallaga ja ohvritele abi osutamiseks.

Komisjon jätkab võitlust mis tahes kujul esineva diskrimineerimise vastu. Selle käigus tagatakse ELi diskrimineerimisvastaste õigusaktide tulemuslik rakendamine ja jõustamine.

Erilist tähelepanu pööratakse isikuandmete kaitsele, mida nii põhiõiguste hartas kui ka põhiseaduses on tunnustatud iseseisva, eraelu kaitsest eraldiseisva põhiõigusena.

Liidu kodakondsusega kaasneb rida tähtsaid õigusi nagu ELis vaba liikumise õigus, õigus diplomaatilisele ja konsulaarkaitsele ning hääleõigus Euroopa Parlamendi ja kohalikel valimistel. Kõikides valdkondades kavandatakse meetmed ELi kodanikuõiguste teostamise parandamiseks.

(2) Võitlus terrorismi vastu: töö ülemaailmse reageerimisvalmiduse nimel

Terrorismiohuga peab tegelema **kogu maailm**. Liit ei saa ignoreerida kodanike ootusi ega jätta neile reageerimata.

Tähelepanu tuleb suunata vältimise, valmisoleku ja reageerimise eri tahkudele, et tugevdada ning vajaduse korral vastastikku täiendada liikmesriikide valmisolekut terrorismi vastu võitlemisel, keskendudes eriti värbamisele, rahastamisele, riskianalüüsile, elutähtsa infrastruktuuri kaitsele ja tagajärgede likvideerimisele.

Võitluseks terrorismi vastu on vaja **integreeritud ja sidusat lähenemist**, mis hõlmab Haagi programmis käsitletud laia küsimuste ringi. Tähtis liidu tähelepanu vajav valdkond on liimesriikide pädevate asutuste vaheline koostöö, eriti **teabevahetus** terroristliku tegevuse kohta.

Ülimalt tähtis on mõista ka terrorismi kui nähtuse keerukust Euroopas – selle doktriini väljakujunemise ja **värbamise** protsessi ning keskkonda, milles terroristlikud ideed ja liikumised juurduvad. Jätkata tuleb **võitlust terrorismi rahastamise vastu**.

Liikmesriikide ja ELi jõupingutusi peab täiendama **väliskoostöö** – terrorismivastane ühistegevus kolmandate riikidega, kusjuures eriti oluline on neile pakkuda rahalist tuge terrorismivastaseks võitluseks ja suutlikkuse tõstmise projektideks ning teha koostööd terrorismi pinnase hävitamisel.

(3) Ühine varjupaigaala: tulemusliku ja ühtlustatud, liidu väärtustele ja humanitaartraditsioonidele vastava menetlemise korra kehtestamine

Veel üks prioriteet on **ühise Euroopa varjupaigasüsteemi** rajamine. Järgnevate aastate jooksul keskendub töö **esimese etapi vahendite hindamisele**, mis tuleb lõpetada 2007. aastaks, ning ühise varjupaigapoliitika **teise etapi** käigus välja töötatud vahendite ja meetmete esitamisele, et 2010. aasta lõpuks kehtestada varjupaigaõigust kasutavate isikute suhtes **ühine menetlus** ja anda neile **ühtne seisund**.

Tuleb tugevdada halduskoostööd liikmesriikide teenistuste vahel ning eraldada liikmesriikidele spetsiaalsed eelarvevahendid taotluste menetlemiseks ning kolmandate riikide kodanike vastuvõtmiseks. Haagi programmis osutatakse ka varjupaigataotluste ühise menetlemise võimaluste uurimise vajadusele.

Komisjon alustab ELi **piirkondliku kaitse programmide ning ümberasustamise kavade** väljatöötamist.

(4) Rände haldamine: tasakaalustatud lähenemisviisi sõnastamine

Sõnastada tuleb uus tasakaalustatud lähenemine rände juhtimisele, mis käsitleks nii seaduslikku kui ebaseaduslikku rännet ning välja töötada ühine, seaduslike migrantide olukorda käsitlev sisserändepoliitika. Samas tuleb tugevdada võitlust ebaseadusliku rände, migrantide üle piiri toimetamise ning inimestega, eriti naiste ja lastega kauplemisega.

Liikmesriikidele jääb otsustusõigus selle üle, kui palju nad võtavad vastu kolmandatest riikidest pärit migrante, kellel on õigus teha tööd või hakata vabakutseliseks. Samas vajab vaba liikumise ala **ühist sisserändepoliitikat**, mis käsitleb migrantide **vastuvõtmise menetlust ja kriteeriume** ning millega antakse neile kindel õiguslik seisund ja tagatakse teatud kindlad õigused nende integreerimise soodustamiseks. Peale selle mängib sisseränne tähtsat rolli nii liikmesriikide kui ka päritolu- ja transiitriigi majanduses ja ühiskonnas, mis samuti põhjendab immigrantide tööjõu mõistlikul kasutamisel põhineva ühise lähenemise vajadust.

Ebaseadusliku sisserände hind nii inimlikust, ühiskondlikust kui ka majanduslikust seisukohast on äärmiselt kõrge mitte ainult vastuvõtivatele riikidele, vaid ka päritolu- ja transiitriikidele. Seepärast on vaja tagasipöördumise menetlemise korda, kiirendada tagasivõtulepingute sõlmimist ning veelgi rohkem kooskõlastada võitlust inimeste üle piiri toimetamise ning nendega kauplemisega. Kuid ELi poliitika juhtpõhimõtteks peab alati jääma austus kolmandate riikide kodanike, sealhulgas nende vastu, kes viibivad liidu territooriumil eeskirjadevastaselt. Kauplemise läbi liitu sattunud või liidu piires kauplemise objektiks langenud isikute kohtlemisel tuleb eriti arvestada nende eriolukorda ning inimõiguste standardeid.

Ühine sisserändepoliitika ei saa piirduda vastuvõtmise ja tagasipöördumispoliitikaga. Rändevoogude edukas haldamine peab olema tähtsal kohal **suhetes kolmandate riikidega** –

nii päritolu- kui ka transiitriikidega –, mis nõuab nende ja liidu ühistes huvides suurte investeeringute tegemist eriti abi ja koostöö vormis.

Integratsioon: rände soodsa mõju suurendamine ühiskonnale ja majandusele

Sisserände soodsa mõju suurendamiseks ühiskonnale ja majandusele ning, sisserändajate isolatsiooni sattumise ja nende sotsiaalse tõrjutuse vältimiseks tuleb liikmesriike toetada ja julgustada tegema paremat lõimimispoliitikat. Edukas lõimimispoliitika peab süvendama **religioonide ja kultuuride** üksteisemõistmist ning nende vahelist **dialoogi**.

Kolmandate riikide kodanike lõimimiseks on vaja kaasata rida süvalaiendamise poliitikaid, sealhulgas tööhõive- ja hariduspoliitika.

Kogemuste ja teabe vahetamiseks tuleb süvendada kontakte riikide asutuste vahel.

Seepärast tuleb luua Euroopa Ülemkogu poolt heaks kiidetud ühistele, ELi väärtuste austamist tagavatele ning diskrimineerimist välistavatele põhimõtetele rajanev Euroopa lõimimisvõrgustik.

(6) Sisepiirid, välispiirid ja viisad: välispiiride integreeritud haldamise väljaarendamine turvalisema liidu nimel

Alal, kus on täielikult tagatud isikute vaba liikumine, on vaja täiendavaid jõupingutusi selleks, et jõuda **territooriumile juurdepääsu integreeritud haldamiseni**, mis põhineb välispiiride integreeritud haldamisel ja ühisel viisapoliitikal ning toetub uuele tehnoloogiale, sealhulgas biomeetriliste tunnuste kasutamisele.

Pärast liidu viimast laienemist on esmatähtis saavutada liidusisene liikumisvabadus ning jõuda **isikute sisepiiril kontrollimise täieliku kaotamiseni**. Selles mõttes on Schengeni II põlvkonna infosüsteemi (SIS II) loomine ning ühinemislepingutes ette nähtud hindamiste latus kulgumine esmatähtsad tee sillutamiseks uutele liikmesriikidele.

Välispiiride haldamisel on oluline luua piirihaldusagentuur, mille ülesandeks on liikmesriikide tegevuse koordineerimine ja toetamine välispiiride jälgimisel ja haldamisel.

Tulemusliku **viisapoliitika** väljaarendamist soodustab viisainfosüsteemi olemasolu. See nõuab liikmesriikide **ühiste viisataotluskeskuste** loomiseks tehtava koostöö tihendamist, mis oleks esimene samm tulevase **Euroopa ühise konsulaartenistuse** suunas.

Oluline on ka biomeetriliste tunnuste lisamine reisi- ja isikut tõendavatesse dokumentidesse, mis tõstab **dokumentide** turvalisust, kuid säilitab põhiõiguste täieliku austamise. Lisaks tuleb täielikult ära kasutada ELi ja rahvuslike infosüsteemide koostalitlusvõimes sünergia.

(7) Eraelu kaitse ning teabe jagamine: õige tasakaalu leidmine

Vaba liikumise alal ei tohi tekkida olukorda, kus avaliku korra ja julgeoleku tagamist ning piiriülese kuritegevuse tulemuslikku uurimist takistaksid teabevahetuse tülikad menetlusreeglid.

Liit peab toetama ja julgustama konstruktiivset mõttevahetust kõikide asjassepuutuvate poolte vahel et leida tasakaalustatud lahendused, mis täielikult austavad põhiõigust nii eraelu kui ka isikuandmete kaitsele ning **teabe kättesaadavuse** põhimõtet.

Haagi programmi teabe kättesaadavuse põhimõtte kohaselt on õiguskorra tagamiseks vajaliku teabe avaldamine teise liikmesriigi ametiasutusele seotud teatavate tingimustega. Komisjon esitab sellel eesmärgil ettepanekud, muuhulgas andmebaaside vastastikuse kasutamise kohta.

Selles valdkonnas peitub **õige tasakaal eraelu kaitse ja ühiskonna turvalisuse** vahel õiguskaitse ning kohtuasutuste teabevahetuses.

Eraelu kaitse ning turvalisuse tasakaalu tuleb hoolega arvestada ka lennureisijate andmete vahetamisel lennuohutuse ning terrorismivastase võitluse huvides.

(8) *Organiseeritud kuritegevus: strateegilise kontseptsiooni väljatöötamine*

Töötatakse välja ja viiakse ellu ELi tasemel organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegiline kontseptsioon. Selleks esitab komisjon peatselt **teatise „Organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegilise kontseptsiooni väljatöötamine“**. See sisaldab organiseeritud kuritegevuse kui nähtuse kohta teadmiste parandamist ja ELi meetmeid selle vältimiseks, uurimiseks ning selle vastu võitlemiseks. Ühe tähtsama ülesandena tuleb strateegias teha ettepanekud koostöö tugevdamiseks kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Organiseeritud kuritegevusega võitlemine nõuab õiguskaitseteenistuste (politsei, kohtud, toll) koostöö parandamist ning **Europoli ja Eurojusti** võimaluste täielikku ärakasutamist ning nende edasiarendamist. Euroopa kriminaalluure mudeli väljaarendamine on üks tähtsamatest selle ala ülesannetest, milleks tuleb ühendada liikmesriikide, ELi institutsioonide ja asutuste jõud.

(9) *Õigusmõistmine tsiviil- ja kriminaalasjades: Euroopa õigusala toimimise tagamine kõikide suhtes.*

Euroopa õigusala ei ole pelgalt piirkond, milles ühes liikmesriigis langetatud kohtuotsuseid tunnustatakse ja viiakse ellu teistes liikmesriikides, vaid ala, milles on tagatud **tegelik juurdepääs õigusemõistmisele kohtulahendite** saamiseks ning **jõustamiseks**. Selleks peab liit kavandama mitte üksnes kohtualluvuse, tunnustamise ja seaduste konfliktide lahendamise reeglid, vaid ka meetmed **kindluse ja vastastikusele usalduse** saavutamiseks, luues **menetluse miinimumnõuded** ja tagades kohtusüsteemide kõrge kvaliteedi, eriti mis puutub õigusmõistmise õiglust ning õigust kaitsele. Üksteisemõistmist saab edendada Haagi programmis toodud „Euroopa kohtukultuuri“ järkjärgulise loomisega, mis tugineb **koolitusele ja võrgustikule**. Vaja on ka järjekindlat strateegiat ELi suhete arendamiseks kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Õigusmõistmise puhul vallas on ülimalt tähtis tsiviil- ja kaubandusajades tehtud otsuste **vastastikuse tunnustamise** programmi lõpuleviimine. See sisaldab komisjoni poolt juba esitatud või esitamisejärgus olevate õigusaktide eelnõude vastuvõtmist ja konsultatsioonide alustamist uute õigusaktide ettevalmistamiseks küsimustes, milles vastastikust tunnustamist veel ei toimu (näiteks perekonna omandi küsimused, pärimine ja testamendid). Teiseks tuleb tegeleda kohtuotsuste jõustamise ja avalike ning eradokumentide vastastikuse tunnustamise valdkonnaga. ELi lepingumateriaalõiguses võetakse hiljemalt 2009. aastal kasutusele ühine tugiraamistik (CFR), mida kasutatakse ELi õigusaktide järjepidevuse ja kvaliteedi tõstmiseks.

Menetlusõiguse mitme aspekti ühtlustamine ja neis miinimumnõuete kehtestamine (nagu *ne bis in idem*, mille korral käsitletakse asitõendeid või otsuseid *in absentia*) on otsustava

tähtsusega **vastastikuse usalduse loomisel ja vastastikuse tunnustamise** edendamisel õigustumõistmise puhul kriminaalasjades. Mis puudutab vastastikust tunnustamist, siis õiguskaitseasutuste tõhusa ja õigeaegse tegutsemise tagamiseks tuleb täiustada mitut meetet (nagu kinnipidamisega mitteseotud kohtueelse järelevalve meetmed või mõistetud vanglakaristuste tunnustamine ja täideviimine) ning asendada traditsiooniline vastastikune abi vastastikusel tunnustamisel põhinevate uute vahenditega. Eurojust on Euroopa kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö peamine edasiarendaja. Eurojusti rolli tuleb toetada ja ta võimalused täielikult ära kasutada, arvestades saadud kogemusi ning pidades silmas tulevikusuundumusi. Selles kontekstis jätkab komisjon oma eelnevat tegevust ja põhiseadusega antud võimalusi parandada liidu rahandushuvide kaitsmist.

(10) Ühisvastutus ja solidaarsus

Poliitilisi eesmärke ei ole võimalik saavutada piisavate rahaliste vahenditeta; Haagi programmis on nende kahe osise vahel selge side. Seetõttu esitas komisjon 2005. aasta aprillis kolm raamkava, mille eesmärgiks on liikmesriikide ühisvastutuse ja solidaarsuse mõistetele tegeliku sisu andmine, vaadates läbi nende poliitika- ja rahandusvahendite tüübid, mis võimaldavad kõige tõhusamalt saavutada eesmärke – vabadust, turvalisust ja õiglust.

2.4. Elluviimine, hindamine ja paindlikkus

Komisjon on täielikult nõus Haagi programmis esitatud elluviimise mõõtme tähtsusega kui ka vajadusega võtta kasutusele mehhanismid, mille abil oleks võimalik piisava täpsusega hinnata liikmesriikide vabaduse, turvalisuse ja õiguse meetmeid.

Põhiseaduse artiklis III-260 on sätestatud meetmed, mis võimaldavad komisjonil ja liikmesriikidel **erapooletult ja objektiivselt hinnata liidu poliitika elluviimist**. Komisjon esitab 2006. aasta alguses teatise, milles on visandatud tulevikumehhanismi peaeesmärgid, kuid ettepanekud esitatakse pärast põhiseaduse jõustumist.

Kuid vahepeal on ülemkogu kutsunud komisjoni üles esitama ELi meetmete **elluviimise aastaaruande** („tulemustabeli“) ning teavitama sellest Euroopa Parlamenti ning riikide parlamente.

See võimaldaks saada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes tehtava poliitika olukorrast täielikuma ülevaate ning liikmesriikidel tulemuslikult rakendada vastuvõetud meetmeid. Esimest **tulemustabelit** esitletakse 2005. aasta detsembris. Selleks on vaja liikmesriikide aktiivset osalemist, sest neil palutakse võrdsete ajavahemike järel teada anda vastuvõetud meetmete elluviimise käigust.

Lisaks kannustas Euroopa Ülemkogu nõukogu välja töötama kõikides poliitikavaldkondades meetmete **õigeaegset rakendamist soodustavad praktilised meetodid**, mis näeksid ette nõuetekohaste rakenduskavade välja töötamise riikide tasandil, tagaksid piisava pikkusega elluviimisperioodi ning võrdsete ajavahemike tagant komisjoni arenguaruannete läbivaatamise.

Võttes arvesse vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala üldist poliitilist keskkonda, siis on tõenäoline, et uued poliitilised prioriteedid võivad kerkida seoses ootamatute, sageli rahvusvahelise loomu ja mõõtmega sündmustega. Tegevuskava peab olema paindlik ja eriti pikemas perspektiivis kohandatav uute prioriteetide hõlmamiseks. Põhiseadus võimaldab

õigus- ja institutsionaalset raamistikku oluliselt ratsionaliseerida. Euroopa Ülemkogu pidas ka siin tähtsaks teatud paindlikkuse võimaldamist, mis tingib Haagi programmi **läbivaatamise**.

3. KONKREETSETE MEETMETE KINDLAKSMÄÄRAMINE

Haagi programmis on komisjonilt nõutud Haagi eesmärkidele vastavate konkreetsete meetmete esitamist. Sel eesmärgil on selle **teatise lisas** ülemkogule ja Euroopa Parlamendile esitamiseks mõeldud tegevuskava, milles on toodud järgneva viie aasta **põhiline tegevus ja meetmed**, sealhulgas üksikasjalik tähtaegade loetelu.

Ka 1999. aasta Tampere otsuste ning 2004. aasta Haagi programmi heakskiitmise järel peab Euroopa Ülemkogu säilitama juhtrolli vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala strateegiliste suuniste kindlaksmääramisel ja sellega seotud tulevase tegevuse planeerimisel. Komisjon kutsub nõukogu üles teatise ning lisatud tegevuskava läbi arutama, et Euroopa Ülemkogu 2005. aasta juuni istungil saaks need heaks kiita.

LISA
HAAGI PROGRAMM: VIIIE JÄRGNEVA AASTA KÜMMET PRAIORITEETI

MEETMETE LOETELU JA NENDE ELLUVIIMISE AJAKAVA

1. ÜLDSUUNDUMUSED

- **ELi vabaduse, turvalisuse ja õiguse alal võetavate meetmete elluviimise objektiivse ja erapooletu hindamissüsteemi käivitamine**

- Teatis ja ettepanek põhiseaduse lepingu (2006) artikli III-260 kohase hindamismehhanismi loomise kohta

1.1. Põhiõiguste austamine ja edendamine

- ***Uue finantsperspektiivi kohane raamprogramm „Põhiõigused ja õigus“ (2005)***

- Kodakondsuse ja põhiõiguste eriprogramm (2007)

- Vägivalla vastu võitlemise eriprogramm (Daphne) ning uimastivastane võitlus ja teabevahetus (2007)

- **Euroopa Liidu ühinemine Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga (mitteametlik arutelu algab 2005. aastal)**

- ***Ettepanek Euroopa Rassismi ja Ksenofoobia Järelevalvekeskuse ülesannete laiendamise kaudu põhiõiguste agentuuri loomiseks (2005. aastal ettepanek)***

- Programm Daphne II: 2006. aasta tegevusprogramm (2005)

- Uuring naiste vastu suunatud vägivalla ennetamise meetmete kohta (2006)

- Teatis lapse õiguste kaitsmise kohta (2005)

1.2. Euroopa uimastivastase võitluse strateegia

- **ELi uimastivastase võitluse 2005.–2008. (2005) ja 2009.–2012. aasta tegevuskava (2009)**

- ELi uimastivastase võitluse 2005.–2008. aasta tegevuskava pidev hindamine (iga-aastane)

- Roheline raamat kodanikuühiskonna rollist uimastivastase võitluse poliitika sõnastamisel (2006)

- Aruanne uimastikaubandusealase raamotsuse elluviimise ja toimimise kohta (2007)

- Arenguaruanne ELi uimastivastase võitluse 2005.–2008. aasta tegevuskava kohta ja kava mõju hindamine (2008)

- Teatis ELi uimastivastase võitluse 2009.–2012. aasta tegevuskava kohta (2009)

2. VABADUSE TUGEVDAMINE

2.1. Liidu kodakondsus

- Järgmiste direktiivide rakendamise aruanded: 90/364, 90/365 ja 93/96 pensionäride, üliõpilaste ja tööga hõivamata isikute elukohtaõiguse kohta ja
 - Direktiiv 93/109/EÜ, mis käsitleb õigust hääletada Euroopa Parlamendi valimistel, kaasa arvatud uutes liikmesriikides; vajadusel viimatinimetatud direktiivi muutmissetepanekute tegemine (2005/2006)
 - *Diplomaatilise ja konsulaarkaitse edendamise ettepanekud (2006)*
 - *Ettepanek Euroopa kodanikualgatusete vajalike sätete ja tingimuste kohta (2007)*
 - Võimalike meetmete läbivaatamine asutamislepingute kodakondsussätetega (EÜ asutamislepingu artikkel 22) kehtestatud õiguste tugevdamiseks ja suurendamiseks (2008)
- **Samade tingimuste loomine ELi kodanike ja nende perekonnaliikmetele Euroopa Liidus liikumiseks kui omal maal liikuvate või elukohta vahetavate liikmesriigi kodanikel**
 - Vaba liikumist ja elama asumise õigust käsitleva direktiivi 204/38/EÜ ülevõtmise, vastavuse ja rakendamise õiguspärasuse kontrollimine (2006)
 - Vaba liikumist ja elama asumise õigust käsitlevate direktiivide 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ rakendamise aruanne (2006)
 - Vaba liikumist ja elama asumise õigust käsitleva direktiivi 2004/38/EÜ rakendamise aruanne ning vajaduse korral direktiivi muutmissetepanekute tegemine (2008)

2.2. Varjupaiga-, migratsiooni- ja piiripoliitika

- ***Uue finantsperspektiivi kohane raamprogramm „Solidarsus ja rändevoogude haldamine“ (2005)***
 - *Välispiirifondi asutamine (2007)*
 - *Integratsioonifondi asutamine (2007)*⁹
 - *Tagasipöördumisfondi asutamine (2007)*
 - *Euroopa pagulaste fondi kohandamine (2007)*
- **Rahvastikurände kõikide tahkude üldanalüüs (ajakohase teabe ja andmete kogumise, andmise, vahetamise ja tõhusa kasutamise tugevdamine)**
 - Rände- ja varjupaigastatistika aastaaruanded (*jooksvalt*)

⁹ See fond täiendab Euroopa Sotsiaalfondi.

- ELi rände- ja varjupaigastatistika raammääruse vastuvõtmine (2005)
- Roheline raamat Euroopa rändevõrgustiku tuleviku kohta (2005)
- *Ettepanek Euroopa rändevaatluskeskuse asutamise kohta* (2006)

2.3. Ühine Euroopa varjupaigasüsteem

- Varjupaigamenetluse direktiivi vastuvõtmine (2005)
- **Esimese etapi õigusvahendite hindamine**
 - Esimese etapi vahendite ülevõtmise ja rakendamise jälgimine (2005–2007)
- **Ühise varjupaigapoliitika väljatöötamise teine etapp, ühise varjupaigamenetluse ja varjupaiga ning täiendava kaitse saajate ühtse staatuse kehtestamine**
 - *Ettepanek pagulastele pikaajalise elaniku staatuse andmise kohta* (2005)
 - *Teise etapi vahendite ja meetmete esitamine nõukogule ja Euroopa Parlamendile (vastuvõtmine enne 2010. aastat)*
- **Liikmesriikide varjupaigateenistuste ühenduste loomine koostöö edendamiseks (Teatis – 2005)**
- **Varjupaigataotluste ühise menetlemise tagajärgede uuringud**
 - Uuring varjupaigataotluste ühise menetlemise kohta Euroopa Liidus (2006)
 - Uuring koostöös Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Pagulaste Ülemkomissariga (UNHCR) varjupaigataotluste ühise menetlemise kohta väljaspool liitu (2006)
- ***Liikmesriikide vahelise büroo asutamine, millega toetatakse ühise Euroopa varjupaigasüsteemi alal mistahes vormis tehtavat koostööd (pärast ühise varjupaigamenetluse kehtestamist, hindamise alusel)***
- ***Euroopa pagulaste fondi (ERF) asutamine ajavahemikus 2005–2013, et aidata liikmesriike varjupaigataotluste menetlemisel ning kolmandate riikide teatud kodanikekategoriate vastuvõtmisel***
 - Lõpparuanne **Euroopa pagulaste fondi** kohta (2005)
 - *Ettepanek muuta Euroopa pagulaste fondi otsust selleks, et toetada liikmesriike kolmandate riikide teatud kodanike kategooriate vastuvõtmisel* (2005)
 - **Euroopa pagulaste fondi** mitmeaastase tegevuskava heakskiitmine (2005, 2008 ja 2011)
 - *Euroopa pagulaste fondi kohandamine* (2007)

2.3.1. Seaduslik ränne, sealhulgas vastuvõtmismenetlus

- **Seadusliku rände poliitika väljatöötamine**

- Seadusliku rände esimese etapi direktiivide ülevõtmise ja rakendamise hindamine ja järelvalve (2005–2011)
- Arutelu majandusrände rohelise raamatu kohta (2005)
- Avaliku arutelu tulemuste põhjal majandusrände rohelise raamatu kohta seadusliku rände poliitikakava ja vastuvõtmismenetluse esitamine (2005)

2.3.2. Kolmandate riikide kodanike lõimimine

- **Ühtse Euroopa integratsiooniraamistiku loomine**

- Teatis Euroopa integratsiooniraamistiku kohta (2005)

- **Kogemuste ja teabevahetuse edendamine integratsiooni alal¹⁰**

- INTI ettevalmistusmeetmete haldamine (2005–2006)
- Sisserände ja integratsiooni aastaaruanded (2005. aastal jooksvalt)
- Integratsiooni käsiraamat (*teine väljaanne 2006. aastal, jooksvalt*)
- Interneti veebilehe väljatöötamine (2006)
- *Integratsioonifondi asutamine (2007)*

2.3.3. Võitlus ebaseadusliku sisserändega

- Osalemine sisserände kontaktvõrkude haldamises asjaomastes kolmandates riikides (2005. aastal jooksvalt)
- Aastaaruanne ebaseadusliku sisserände ühispoliitika kohta (2005. aasta, jooksvalt)
- Komisjoni otsuse vastuvõtmine liikmesriikide rahvastikurändeteenistuste turvalise veebipõhise teabevõrgustiku (ICONET) asutamise kohta (2005)
- *Ettepanek Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastaste meetmete konventsiooni (CAHTEH) sõlmimiseks ja allkirjastamiseks (2005)*

- **Tulemusliku ühistel standarditel põhineva ümberasumis- ja tagasipöördumispoliitika kehtestamine, tihedam koostöö ja vastastikune tehniline abi**

- *Ettepanek tagasipöördumismenetluste kohta (2005)*

¹⁰ Sellele lisaks võetakse täiendavaid meetmeid Euroopa tööhõivestrategie ja sotsiaalse hõlvamise protsessi raamistikus.

- Tagasipöördumise rahalist toetamist ettevalmistavate meetmete käivitamine (2005)
- Komisjoni ühise tagasivõtmispoliitika eriesindaja määramine (2005)
- Ühenduse tagasivõtmislepingute sõlmimine ja olemasolevate lepingute haldamine (õigeaegselt)
- *Tagasipöördumisfondi asutamine (2007)*

2.3.4. Varjupaiga ja rände väline mõõde

- **Koostöö kolmandate riikidega rände ja varjupaiga haldamisel**

- Rände- ja arenguteatis (2005)
- Programmi AENEAS 2004.–2006. aasta viitedokumendi parandatud versioon 2006. aastaks (2005)
- Kolmandate riikidega seotud rände lülitamine riiklikesse ja piirkondlikesse strateegiadokumentidesse (2005)

- **ELi regionaalkaitse programmide väljatöötamine**

- ELi regionaalkaitse programmi tegevuskava, kaasa arvatud ELi tagasipöördumiskava (2005)
- Kaitse katseprogrammide käivitamine (2005)

- **Koostöö süvendamine transiitriikidega rände praemaks haldamiseks ja pagulaste piisavaks kaitseks**

- Aruanne arengu ja saavutuste kohta varjupaiga ning rände alal Euroopa naaberriikide poliitika kontekstis (2005)

2.3.5. Piirde haldamine, biomeetrika, infosüsteemid ja viisapoliitika

- **Isikute kontrolli kaotamine sisepiiridel**

- *Ettepanek SIS II õigusaktide kohta (2005)*
- Uutes liikmesriikides SIS IIga mitteseotud õigustiku rakendamise hindamise algus (2006)
- SIS IIga seotud õigustiku hindamine uutes liikmesriikides (*pärast SIS II kasutuselevõtmist – 2007*)
- Nõukogu otsuse vastuvõtmine kontrolli kaotamise kohta piiridel uute liikmesriikidega ja nende vahelisel piiridel (2007)

- *Ettepanek olemasoleva Schengeni hindamismehhanismi täiendamiseks järelevalvemehhanismiga (niipea kui isikute kontrolli uute liikmesriikide sisepiiridel on kaotatud) (2007–2008)*
- **Välispiiride integreeritud haldamise süsteemi kehtestamine**
 - *Ettepanek riikide ekspertrühmade moodustamiseks, et aidata liikmesriikidel Piirihaldusagentuuri raames välispiiri kontrollida ja jälgida (2005)*
 - *„Piirivalvuri käsiraamat“ (pärast isikute piiriületust käsitleva ühenduse eeskirja vastuvõtmist)*
 - *Ettepanek teise liikmesriigi välispiiril töötavatele liikmesriikide ametiisikutele täitevvolituste andmise kohta (2006)*
 - *Hindamisaruanne välispiiri agentuuri kohta, mis sisaldab agentuuri ülesannete ülevaadete ja hinnangut selle ülesannete täiendamise kohta teiste piirihalduse tahkudega (nagu riikide ekspertrühmade tegevuse hindamine ja Euroopa piirivalvurite süsteemi teostatavuse hindamine) (2007)*
 - *Välispiiride fondi asutamine (2007)*
- **Schengeni õigustiku osaline rakendamine**
 - *Nõukogu otsuse vastuvõtmine Schengeni õigustiku osalise rakendamise kohta Irimaal (2005)*
 - *Nõukogu otsuse vastuvõtmine Schengeni õigustiku (SIS) osalise rakendamise kohta Ühendkuningriigis (2005)*
- **ELi ühtne lähenemine biomeetrilistele isikutunnustele ja andmetele ning lahenduste harmoneerimine**
 - *Ühiste konsulaarjuhiste muutmise ettepanek biomeetriliste andmete kogumise standardite ja menetluse, sealhulgas andmete esitamise kohustuse ning selles tehtavate erandite kohta (2005)*
 - *Ettevalmistus riiklike ID-kaardi miinimumnõuete standardi väljatöötamiseks (alates 2005. aastast)*
 - *Ettepanek valdkonniti kasutatavate ID-kaartide miinimumnõuete standardi väljatöötamiseks (alates 2005. aastast)*
 - *Biomeetrilise teabe lisamine reisidokumentidele, viisadele, elamislubadele, ELi kodaniku passi ja infosüsteemidesse (2006)*
 - *Teatis SIS II, VISi ja Eurodaci sünergia kohta (2006)*

- **Viisapoliitika, sealhulgas viisainfosüsteemi (VIS) väljatöötamine**

- Kohtumised positiivses viisanimikirjas olevate kolmandate riikidega, et tagada liikmesriikide kodanike viisavaba reisimine nendesse riikidesse (*peetakse jooksvalt koos viisanimikirja läbivaatamisega*)
- *Ettepanek viisapoliitika tugevdamiseks vajalike muudatuste tegemise ning ühiste viisataotluskeskuste asutamise kohta (2005)*
- Viisanimikirja korrapärane läbivaatamine (määrus 539/2001) (*korrapäraselt*)
- *Ettepanek olümpiapere liikmete (Torino 2006) lihtsustatud viisamenetluse kohta (2005)*
- Aruanne määruse 1295/2003 „Olümpiapere liikmete lihtsustatud viisamenetlus – Ateena 2004“ rakendamise kohta (2005)
- *Viisamaksu käsitleva ühise konsulaarjuhise muutmissettepanek (2005)*
- ARGO töökava (2005 ja 2006)
- *Ettepanekud transiidi kohta: Schengeni dokumentide ühepoolne tunnustamine / Šveitsi elamislubade tunnustamine uute liikmesriikide poolt (2005)*
- Soovitus läbirääkimiste alustamiseks ELi ja kolmandate riikide vahel viisadest loobumise lepingute sõlmimiseks tingimusel, et liidu piires võimaldatakse vaba liikumine ajavahemikul kolm kuni kuus kuud (2005)
- Ettepaneku vastuvõtmine kohaliku piiriületusrežiimi kehtestamise kohta (2005)
- Aruanne Kaliningradi transiidikava toimimise kohta (2005)
- Kaliningradi meede¹¹ (2005–2006)
- Schengeni soodustus seitsmele liikmesriigile (2005 ja 2006)
- Konkreetsed soovitused läbirääkimisteks kolmandate riikidega soodustatud viisamenetluse kohta ELi tagasisivõtmispoliitika raames ning juhtudel, kus see on võimalik ja vastastikune, et luua tegelik partnerlus rände haldamise küsimustes (2005–2009)
- *Kohalikku konsulaarkoostööd käsitleva ühise konsulaarjuhise muutmissettepanek (2006)*
- *Ettepanek ühise konsulaarjuhise läbivaatamise kohta (2006)*

¹¹ Kaliningradi meede asendatakse välispiiri fondi kohta tehtud ettepaneku kohaselt ajavahemikuks 2007–2013 erisätetega, mis omakorda kuuluvad raamprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude haldamine“.

- Viisainfosüsteemi VIS tehniline juurutamine alates tarkandmete ja fotode töötlemise funktsionaalsusega (2006) ning seejärel biomeeriliste andmete töötlemise funktsionaalsuste lisamine (2006)
- Ettepanek ühiste konsulaarbüroode loomise kohta (2007)

3. TURVALISUSE TUGEVDAMINE

- ***Uuele finantsperspektiivi kohane raamprogramm „Turvalisus ja vabaduste tagamine“ (2005)***

- *Eriprogramm „Kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine“ (2007)*
- *Eriprogramm „Terrorismi ennetamine, terrorismiks valmisolek ja selle tagajärgede likvideerimine“ (2007)*

3.1. Teabe ühiskasutus õiguskaitse- ja kohtuasutuste seas, hoides eraelu kaitse ja turvalisuse huvid tasakaalus

- *Ettepanek andmete säilitamiseks, mida on töödeldud avalike elektrooniliste sidevõrguteenuste osutamisel seoses kuritegude avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmisega (2005)*

- **Piisava kaitse tagatised ning tulemuslikud õiguskaitsevahendid seoses isikuandmete edastamisega politsei- ja kriminaalküsimustes tehtava õigusalase koostöö raames**

- **Õiguskaitseteabe kättesaadavuse põhimõtte rakendamine**

- *Ettepanek kehtestada õiguskaitseks vajaliku teabe kättesaadavuse põhimõte (2005)*
- *Ettepanek piisava kaitse tagamise kohta isikuandmete edastamisel politsei- ja kriminaalküsimustes tehtava õigusalase koostöö jaoks (2005)*
- *Ettepanek ELi ühise lähenemisviisi kohta seoses reisijate isikuandmete kasutamisega piiri ja lennunduse turvalisuse huvides ning teistel õiguskaitse eesmärkidel (2005)*
- *Ettepanek õiguskaitseasutuste juurdepääsu kohta VISile (2005)*
- *SIS II ja Europol info süsteemi sidumine (2007)*
- Lennureisijate andmeid käsitleva lepingu ühine läbivaatamine USAga (2005)
- Lennureisijate andmeid käsitlevate lepingute läbirääkimiste lõpuleviimine Kanada ja Austraaliaga (2005), vajadusel ka teiste riikidega
- Rahvusvaheliste suuniste määratlemine, millega rahvusvahelise tsiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) raames lennureisijate andmete kasutamisel tagatakse isikute eraelu kõrgetasemeline kaitse
- *Ettepanek DNA andmebaaside vastastikuse kasutamise kohta (2005)*

- *Ettepanek sõrmejälgede andmebaaside vastastikuse kasutamise kohta (2007)*
- *Ettepanek ühenduse kohtuekspertiisi/politseiaandmebaaside üldise ülesehituse kohta (2008)*

3.2. Terrorism

- **Ühtse kõikehõlmava lähenemisviisi kehtestamine võitluseks vastu**

- Terrorismiohvrite hüvanguks läbi viidud katseprojekti järelmeetmed (2006)
- Õiguskaitseasutuste vahelise koostöö tugevdamine võitluses terrorismi vastu. Selleks määrab igas liikmesriik kontaktasutuse, millel on juurdepääs kogu terrorismialasele teabele ja luureandmetele, sealhulgas isikute, rühmade ja organisatsioonide kohta, mis on loetletud ühisseisukoha 2001/1931/CFSP lisas (2005)
- *Euroopa õiguskaitsevõrgustiku (LEN) loomine võitluseks terrorismi vastu (2005)*
- Teatis lõhkeaine ja pommide valmistamiseks vajaliku varustuse turvalisuse tõstmise kohta (2005)
- Teine terrorismialane aruanne (2005)
- Teatis vägivaldsete äärmusliikumiste kohta (2005), vajadusel selle järelmeetmed (2007)
- *Ettepanek heategevusorganisatsioonide terrorismi rahastamiseks ärakasutamise ennetamiseks (2006)*
- Teatis terrorismiks valmisoleku vastastikuse hindamise mehhanismi tulemuslikkuse kohta 25 liikmesriigis (2006/2007)
- Õigusaktide vajalikkuse ja rakendusulatus määratlemine, et võimaldada kõikidel liikmesriikidel teatud isikute varasid ennetavalt külmutada vastavalt rahapesuvastase töökonna soovitudele (2007)
- Osalemine võitluses keemia-, tuuma- ja bioloogiliste relvade tootmise ja levitamise vastu (2007)
- *Eriprogrammi „Terrorismi ennetamine, terrorismiks valmisolek ja selle tagajärgede likvideerimine“ käivitamine (2007)*

- **Ühenduse õigusaktide läbivaatamine ja kohandamine paralleelselt terrorismi vastu võitlemiseks võetavate meetmetega**

- Nõukogu 13.juuni 2002. aasta terrorismivastase võitluse raamotsuse 11. artiklil põhinev teine aruanne (2005)

3.3. Organiseeritud kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine

- Teatis organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegilises kontseptsiooni väljatöötamise kohta (2005)
- *Eriprogrammi „Kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine“ algatamine (2007)*
- **Teadmiste täiendamine organiseeritud kuritegevuse kohta ja teabe kogumise ning analüüsi parandamine**
 - Teatis tegevuskava kohta – ELi kuritegevusstatistika (2005)
 - Komisjoni personali töödokument, mis käsitleb õiguskaitset kriminaaljälituse korral (2005)
 - Soovitused kuritegevuskindluse hindamise abil turvaaukude kindlakstegemise standardmeetodite kohta (2007)
 - Euroopa kuritegevusaruande esitamine (2007)
- **Organiseeritud kuritegevuse ennetamise tugevdamine**
 - Õigusaktide kuritegevuskindluse uurimine ja kuritegevuse ennetamise meetmete väljatöötamine toodetele ning teenustele (2005)
 - Nõukogu 2001. aasta otsuse põhjal läbi viidud uuringu aruanne kodanikuühiskonna osalemise kohta kadunud ja seksuaalselt ära kasutatud laste leidmisel
 - Tegevuskava erasektori / avaliku sektori partnerlussuhte kohta, et kaitsta avalikke asutusi ja eraettevõtteid organiseeritud kuritegevuse eest (2006)
 - Parem koordineerimine ja koostöö liikmesriikide kõrgtehnoloogilise kuritegevuse vastu võitlemise üksuste ja erasektori vahel (küberkuritegevuse jälitusvõrgustik), kaasa arvatud Euroopa küberkuritegevuse käsiraamatu koostamine (2006)
 - Teatis küberkuritegevuse ja küberturve poliitika kohta (2006)
- **Korruptsioonivastased meetmed:**
 - Käitumiskodeksi koostamine, mis käsitleb ametiisikute eetikat ja usaldusvärsust (2007)
 - *Ettepanek ametnikele pistiseandmisest teatamise ja vara ning ärihuvide deklareerimise kohustuse sisseviimise kohta (2008)*
- **Organiseeritud kuritegevuse rahastamise vastu võitlemise tugevdamine**
 - Algatused finantsjuurdrluse kui õiguskaitse tehnika kasutamise edendamiseks ja koolituse miinimumstandardite kehtestamiseks (2005–2007)
 - Finantsuurimise oskuste ühised koolitusstandardid (2005)

- Soovitus vastastikuse mõistmise memorandumi vastuvõtmiseks, mis käsitleb rahapesu andmeüksuste edastatavat teavet kahtlase tehingute kohta (2006)
 - Soovitus ja/või ettepanek juriidiliste isikute läbipaistvuse suurendamiseks, et vähendada nende haavatavust organiseeritud kuritegevuse poolt (2006)
 - Kuritegelikul teel saadud varaga tegelevate teabeüksuste asutamine ELi liikmesriikides (jätkub)
 - Standardite läbivaatamine, mida kohaldada konfiskeeritud või panditud vara suhtes, mis tagastatakse tuvastatud kuriteoohvritele või heategevusorganisatsioonidele kompenseerimise või hüvitamise eesmärgil (2008)
- **Õigusaktide parandamine ja õiguslike vahendite läbivaatamine (vajaduse korral)**
 - *Võltsimise vastu võitlemise alased õigusaktid (2005)*
 - Teatis inimkaubanduse kohta (2005)
 - *Inimkaubandusega seonduvate õigusaktide läbivaatamine ja vajadusel edasiarendamine, näiteks avaliku sektori ja erasektori koostöö süvendamiseks, Euroopa tasandil koordineerimiseks ja Europolit ennetamisse kaasamiseks (2006)*
 - *Inimelundite, kudede ja rakkudega kaubitsemise ennetamise ja selle vastu võitlemise õigusraamistiku läbivaatamine ja vajadusel edasiarendamine (2006)*
 - *Kuritegelikul teel saadud varade konfiskeerimist reguleerivate õigusaktide läbivaatamine ja vajadusel tugevdamine, kriminaalasjas süüdimõistmise nõudest sõltumata.*
 - Võrdlev uuring, mille käigus hinnatakse ELi liikmesriikides, ELiga ühinevates ja kandidaatriikides organiseeritud maksupettuste vastu võitlemiseks vajalikke vahendeid (2005)
 - *Ettepanek kriminaalasja reguleerivate õigusaktide ühtlustamiseks eriti maksupettuste ja karistuste valdkonnas või standardite ja hea tava dokumentide väljatöötamiseks, et tõhustada õiguskaitsealast koostööd organiseeritud maksupettuste vastases võitluses*
 - *Ettepanek identiteedi varguse ja identiteedi haldamise meetmete kohta, sealhulgas isikutõendavate dokumentide andmebaas (2007)*
 - Uuringud õigusaktide edasiseks ühtlustamiseks, näiteks ebaseadusliku relvakaubanduse, väljapressimise ja rahaväljapressimise valdkonnas (2008)
 - **Jälgimise ja hindamise parandamine**
 - Nõukogu 26. juuni 2001. aasta raamotsuse 6. artiklil põhinev teine aruanne rahapesu ning kuriteovahendite ja kuritegelikul teel saadud tulu kindlakstegemise, uurimise, külmutamise, arestimise ja erikonfiskeerimise kohta (2005)

- Nõukogu 28. mai 2001. aasta raamotsuse 14. artiklil põhinev teine aruanne mitterahaliste maksevahenditega seotud pettuse ja võltsimise vastase võitluse kohta (2005)
- Aruanne raamotsuse „Korruptsioon erasektoris“ rakendamise kohta (2005)
- Aruanne, mis käsitleb 27. jaanuari 2003. aasta keskkonna kaitsmise raamotsuse rakendamist kriminaalõiguse kaudu (2005)
- Aruanne raamotsuse rakendamise kohta, mis käsitleb kuritegelikul teel saadud tulu, kuriteovahendite ja vara konfiskeerimist (2007)
- Liikmesriikide tollikoostöö (Napoli II konventsioon) hindamine (2008)
- Liikmesriikide korruptsioonivastase poliitika hindamine (2009)
- Finantskuritegevuse vastu võitlemise meetmete hindamine (2010)

3.4. Politsei- ja tollikoostöö

- Tööprogrammi elluviimine, mis käsitleb JAI nõukogus 30. märtsil 2004 heaks kiidetud tollialast koostööd, mis lähtub nõukogu 2. oktoobri 2003. aasta otsusest tollikoostöö strateegia kohta (2004–2006)
- Teatis piiratud või keelatud kaupadega ebaseadusliku piiriülese kauplemise vastu võitlemise kohta (2007)
- *Ettepanek Europoli kohta, kaasa arvatud Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide ülesannete kohta Europoli tegevuse kontrollimisel (mitte hiljem kui 1. jaanuar 2008)*
- Europoli ja Eurojusti vahelise poliitika määratlemine (mitte hiljem kui 2008)
- Sisejulgeolekukomitee (COSI) ülesannete määratlemine (mitte hiljem kui 1. jaanuar 2008)

• Õiguskaitsealase koostöö parandamine ja

• Schengeni õigustiku arendamine piiriülese politseioperatiivkoostöö alal

- *Ettepanek õiguskaitsealase koostöö parandamise kohta liikmesriikide sisepiiridel (2005)*
- Teatis ja ettepanek direktiivi kohta, mis käsitleb politsei- ja kohtuasutuste koostööd üleeuroopaliste transpordivõrkude alal, et tõsta transpordi ohutust ja turvalisust (2005)
- *SIRENE käsiraamatu ajakohastamine (2005)*
- *Ettepanek õiguskaitseasutuste juurdepääsu kohta VISile (2005)*
- *SIS II ja Europoli infosüsteemi vaheliste seoste arendamine (2007)*

- Ühised kvaliteedistandardi eeskirjad politseiametnikele (politseieetika, jälgimiskavad) (2008)
- Kohtekspertiisilaborite kvaliteedistandardite ühtlustamine (2008)
- **Süstemaatilised õiguskaitseametnike vahetusprogrammid**
 - Ettepaneku vastuvõtmine, millega asutatakse liidu asutusena CEPOL (Euroopa politseikolledž) (2005)
- **Liikmesriikide õiguskaitseorganite vahelise operatiivkoostöö parandamine**
 - Lühiajaliste tolli- ja politseioperatsioonide läbiviimine ja/või valdkondadevaheliste ühismeeskondade moodustamine (*jätkuv*)
 - Uurimistehnikate kohtualluvuse-ülese kasutamise miinimumstandardite väljatöötamine (2006)
 - Napoli II konventsioonis esitatud hea tava suuniste kasutamine tolliametite vahelise koostöö erivormide edendamiseks ja laiendamiseks (2007)
 - Üleeuroopalise koostöö parandamine korruptsiooni vastu võitlemise asjaomaste asutuste võrkude loomise kaudu ELi ja liikmesriikide tasandil (politsei, kohtud, prokuratuurid ja tolliasutused) (2008)

3.5. Kriisihaldus Euroopa Liidus

- Komisjoni otsus üldise turvalise kiirhoiatussüsteemi (ARGUS) ja komisjoni kriisikeskuse loomise kohta olemasolevate hoiatussüsteemide koordineerimiseks (2005)
- *Ettepanek elutähtsa infrastruktuuri kaitse hoiatusteabevõrgu loomise kohta (CIWIN) (2005)*
- Elutähtsa infrastruktuuri kaitsekava (2005)
- **Integreeritud ELi kriisihalduskorraldus (rakendatakse 1. juuliks 2006)**

3.6. Kuritegude üldine ennetamine

- Euroopa kriminaalpreventsiooni võrgu loomine (2005)

4. ÕIGUSE TUGEVDAMNE

- Vaata ka *uue finantsperspektiivi kohast raamprogrammi „Põhiõigused ja õigus“ (2005)*
 - *Tsiviil- ja kaubandusajades tehtava õiguslase koostöö eriprogramm (2007)*
 - *Kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö eriprogramm (2007)*

4.1. Kindluse suurendamine ja vastastikune usaldus

- **Koostöö süvendamine**

- Liidu toetus õigusorganisatsioonide ja -institutsioonide võrkudele (*pidev*)
- Euroopa kohtute võrgu veebilehe ja Euroopa pretsedendiõiguse andmebaaside edasiarendamine (*pidev*)
- Euroopa õigustlase pidev ajakohastamine ja arendamine (*pidev*)
- Euroopa tsiviilõiguse päeva tähistamine igal aastal (*pidev*)

- **„Euroopa õiguskultuuri“ loomine**

- Õigusmõistmise kvaliteedi hindamine (*teatis – 2006*)
- Komisjoni teatis õigusalase koolituse kohta ELis (*2005*), magistrandide vahetuse katseprojekti jätkamine (*2005*) ja ettevalmistav meede (*2006*)
- *Olemasolevate asutuste põhjal tulemusliku Euroopa õigusasutuste koolitusvõrgu loomine, mis oleks pädev nii tsiviil- kui ka kriminaalasjades*

- **Õigusasutuste organisatsioonide ja institutsioonide võrgustike arendamine**

- Aruanne Euroopa õigusvõrgu toimimise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (*2005*) ja muutmissetepanekute tegemine vastavalt vajadusele (*2005*)
- ELi töörühmad juristide koostöö edendamiseks, et töötada välja hea tava (*2006*)

- **ELi õigusaktide järjepidevus ja nende kvaliteedi tõstmine**

- *Ettepanek muuta määrust 1348/2000 tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kätteandmise kohta (2005)*
- Aruanne tõendite kogumist käsitleva määruse nr 1206/2001 toimimise kohta (*2005*) ja vajadusel muutmissetepaneku tegemine (*2007*)
- Aruanne „Brüsseli I määruse“ toimimise kohta (*2007*) ja vajadusel muutmissetepaneku tegemine (*2009*)
- Uuringu lõpparuanne koos ühise tugiraamistiku kavandiga (*2007*)
- Ühise tugiraamistiku kaasamine ELi lepinguõigusesse (*hiljemalt 2009*)

4.2. Õigusalane koostöö kriminaalasjades

- *Kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eriprogrammi algatamine (2007)*

- **Vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamine:**

- Teatis kriminaalasju käsitlevate otsuste vastastikuse tunnustamise ja vastastikuse usalduse süvendamise kohta liikmesriikide vahel (2005)
- Valge raamat teabe vahetamisest süüdimõistvate kohtuotsuste ja nende otsuste mõju kohta ELile (2005)
- *Ettepanek süüdimõistvate kohtuotsuste arvestamiseks uutes kriminaalmenetlustes Euroopa Liidu liikmesriikides (2005)*
- *Ettepanek kriminaalasjades süüdimõistva otsuse kohtualuse päritolumaale üleandmise ja seal säilitamise kohta (2005)*
- Teatis ELi liikmesriigis süüdi mõistetud mitte-ELi kodanike kataloogi loomise kohta (2005)
- *Algatus Euroopa täitekorralduse ja süüdimõistatud isikute teisele ELi liikmesriigile üleandmise kohta (2005)*
- *Ettepanek enne kohtuotsuse tegemist rakendatavate vabadusekaotuseta järelevalvemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (2005)*
- Teatis õiguste äravõtmise kohta (2005)
- Aruanne Euroopa vahistamismääruse raamotsuse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra rakendamise kohta (2005)
- *Algatus laste vastu toime pandud seksuaalkuritegudest tulenevate keeldude tunnustamise ja rakendamise kohta Euroopa Liidus (2005)*
- *Liiklusvahendi juhtimisõiguse äravõtmise ettepanek (1998. aasta konventsiooni ümberkujundamine) (2006)*
- Aruanne 22. juuli 2003. aasta vara või asitõendite külmutamist käsitleva raamotsuse rakendamise kohta (2006)
- Aruanne vastastikuse tunnustamise põhimõtte raamotsuse kohaldamise kohta rahatrahvide suhtes (2006)
- *Ettepanek alternatiivsete mõjutusvahendite ja tingimisi karistuse tunnustamise ja täideviimise kohta (2007)*
- *Ettepanek Euroopa tõendite kogumise dokumendi lõpuleviimise kohta (2008)*

- **Õigusaktide ühtlustamine**

- Roheline raamat kohtualluvuskonfliktide ja *ne bis in idem* põhimõtte rakendamise kohta (2005)
- Roheline raamat süütuse presumptsiooni kohta (2005)

- Teine aruanne 13. märtsi 2001. aasta ohvrite seisundit kriminaalmenetluses käsitleva raamotsuse rakendamise kohta (2005)
- Kolmas aruanne 13. märtsi 2001. aasta ohvrite seisundit kriminaalmenetluses käsitleva raamotsuse rakendamise kohta (2006)
- *Ettepanek kohtualluvuskonfliktide ja ne bis in idem põhimõtte rakendamise kohta* (2006)
- Roheline raamat, mis käsitleb asitõendite kogumist (2006)
- Roheline raamat *in absentia* kohtuotsuste kohta (2006)
- *Ettepanek tõendite kogumise miinimumstandardite kohta* (2007)
- *Ettepanek in absentia kohtuotsuste kohta* (2007)
- *Ettepanek sanktsioonide valdkonniti ühtlustamise kohta (mitte hiljem kui 2007)*

• **Teised kriminaalasjades tehtava õiguskooostöö vahendid:**

- Soovitus miinimumstandardi kehtestamise kohta elektroonilise tõendusmaterjali kogumiseks ja vahetamiseks (2006)
- *Ettepanek, mis käsitleb dokumentaaltõendite tahtlikku hävitamist* (2007)
- *Ettepanek tunnistajate ja õiguskaitseasutustega koostööd tegevate isikute kaitse kohta* (2007)
- Uuring jälitustegevuse andmete kasutamise kohta piiriülese tõendusmaterjalina (2008)
- Organiseeritud kuritegevusega seotud asjade uurimisega tegelevate õiguskaitseasutuste tõhususe hindamine (2009)

• **Eurojust**

- Teine aruanne nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsuse, millega moodustati Eurojust, ülevõtmise kohta (2005)
- *Ettepanek Eurojusti kohta (hiljemalt 1. jaanuaril 2008)*
- Valge raamat, mis käsitleb liidu finantshuvide kaitse süvendamist (2009. aastaks)

4.3. Õiguskaitse tõhususe tugevdamine ja vastastikuse tunnustamise ning tsiviilasjades õigusmõistmisele tegeliku juurdepääsu parandamine

- Pärimise roheline raamat (2005)
- Roheline raamat, mis käsitleb seaduste konflikti ja lahutusasjade kohtualluvust (Rooma III konventsioon) (2005)

- *Ettepanek lepingulist kohustust reguleerivate seaduste konfliktide kohta (Rooma I konventsioon) (2005)*
- *Ettepanek väikenõuete kohta (2005)*
- *Ettepanek ülalpidamiskohustuste kohta (2005)*
- *Ettepaneku vastuvõtmine mittelepingulisi kohustusi käsitleva Rooma II konventsiooni kohta (2006)*
- *Maksekorralduse määruse vastuvõtmine (2006)*
- *Alternatiivse vaidlusküsimuste lahendamise direktiivi vastuvõtmine (2006)*
- *Roheline raamat, mis käsitleb abielu- ja vabaabielusuhte varalisi tagajärgi (2006)*
- *Roheline raamat (rohelised raamatud), mis käsitleb kohtuotsuste tulemuslikku jõustamist (2006–2007)*
- *Roheline raamat, mis käsitleb dokumentide vaba ringlemise alaste õigusaktide ja haldusmeetmete tühistamist/vähendamist (2007)*
- *Roheline raamat, mis käsitleb perekonnaseisuasjade vastastikust tunnustamist (2008)*
- *Roheline raamat, mis käsitleb menetlusõiguse teatud aspektide miinimumstandardeid (2008)*
- *Välisriigi kohtuotsuste tunnustamisest loobumise võimalikkuse hindamine ja sellekohased õigusaktide ettepanekud (2008–2010)*
- *Tsiviil- ja kaubandusajades tehtava õiguslase koostöö eriprogrammi algatamine (2007)*

4.4. Rahvusvaheline õiguskord

- *Läbirääkimiste lõpuleviimine kohtute valiku konventsiooni üle (2005)*
- *Ettepanek Taaniga Brüsseli I määrust puudutavate nn „paralleellepingute“ sõlmimise dokumentide kätteandmise kohta (2005)*
- *Läbirääkimised Euroopa Nõukoguga terrorismi vastu võitlemise konventsiooni üle (2005)*
- *Aktiivne osalemine Euroopa Nõukogu ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide ja foorumite (G8, ÜRO, OECD, OSCE, FATF) kriminaalasjades tehtavas töös (2005–2009)*
- *Kahepoolsete väljaandmislepingute sõlmimise võimaluse uurimine ELi ja kolmandate riikide vahel (2005–2009)*
- *Vastastikuse õigusabilepingute sõlmimise võimaluse uurimine ELi ja kolmandate riikide vahel (2005–2009)*

- Ettepanek Euroopa Nõukogu rahapesuvastase võitluse ja terrorismi rahastamise vastase võitluse konventsiooni sõlmimiseks ja allkirjastamiseks EÜ nimel (2005/2006)
- Ühenduse ühinemine Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsiga (2006)
- Ettepanek uue Lugano konventsiooni sõlmimise kohta (2006)
- Terrorismivastase võitluse sätete sisseviimine olemasolevatesse välisabi osutamist reguleerivatesse aktidesse (2006)
- Ettepanek ÜRO korruptsioonivastase võitluse konventsiooni sõlmimiseks EÜ nimel (2006)
- Ülalpidamise kohustuse konventsiooni üle peetavate läbirääkimiste lõpuleviimine (2007)
- Ettepanek ÜRO protokolli sõlmimiseks tulirelvade ja varuosade ning laskemoona ebaseadusliku tootmise ja nendega kauplemise kohta EÜ nimel (2007)

5. VÄLISSUHTED

- **Liidu vabaduse, turvalisuse ja õiguspoliitika kõiki välissuhtluse tahke hõlmav strateegia, mis rajaneb Haagi programmi meetmetel (2005)**
 - Teatis Liidu kõiki vabaduse, turvalisuse ja õiguspoliitika välissuhtluse tahke hõlmava strateegia kohta (strateegiasse täienduste esitamise tähtaeg on 2005. aasta keskel)